

**PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA PER ALS COL·LEGIS D'ONDA
AL MUSEU DEL TAULELL "MANOLO SAFONT"**

PROGRAMA: "AL VOLTANT DELS TAULELLS"

- **Fundació Museu del Taulell "Manolo Safont"**
- **Ajuntament d'Onda**

**Marc Ribera
Vicent Canelles
Joana Segura**

INTRODUCCIÓ

L'ajuntament d'Onda i la Fundació del Museu del Taulell, per al proper curs escolar, han programat una sèrie d'activitats amb el denominador comú de donar a conèixer, entre l'alumnat de primària d'aquesta localitat, algunes pautes per a entendre i relacionar l'evolució d'alguns aspectes tradicionals del seu entorn més proper.

La programació es divideix en tres activitats, una per cada trimestre destinada a l'últim curs de cada cicle i que es desenvoluparan tant en l'aula com al Museu, de manera que, curs darrera curs, s'establisca una cadena a llarg termini, on tots els alumnes de primària es puguin beneficiar de les tres experiències que combinaran l'educació reglada de l'aula amb l'educació no reglada del Museu durant aquesta etapa de la seva formació escolar.

El centre museístic ha de convertir-se en un complement de gran importància per a l'aprenentatge de l'alumne. Els continguts que ofereix tenen una vinculació molt directa amb el currículum escolar i la col·laboració entre els mestres i els educadors del Museu ha de ser la ferramenta ideal per oferir l'alumnat una educació de major qualitat.

L'aprenentatge en valors, en aquest cas, encaminat cap al respecte per la cultura, la tradició i el patrimoni més proper, ha de ser el nexa de treball que apropa les escoles al Museu, de manera que la unió d'esforços facilite la tasca de complir amb les programacions educatives destinades a cobrir aquest espai del currículum escolar.

Per la tipologia del Museu, l'observació i la manipulació de la ceràmica es converteix en el procediment protagonista per a desenvolupar les tres activitats que tot seguit es caracteritzaran. La importància de la tradició ceràmica es patent a Onda, i com no podia ser d'un altra manera, es convertirà en l'element d'enllaç amb les altres tradicions de la localitat que es proposa estudiar.

ACTIVITAT 1: LA TARDOR (PRIMER CICLE)

Destinataris: Tots els alumnes d'Onda que cursen 2n de primària

Dates: Primer trimestre

Objectiu general: Conèixer dues vessants concretes de l'entorn tradicional d'Onda: la seva ceràmica i la seva flora de tardor

Vinculació amb el currículum escolar: Coneixements del medi i plàstica

Metodologia: L'activitat consta de dues fases diferenciades que combinen el treball manual de la plàstica i el treball més reflexiu de coneixements del medi. L'estructura serà sempre combinant activitats de l'aula avanç i després de les activitats que realitzaran en l'eixida al Museu, i sempre també, activitats vinculades al currículum. L'activitat es dividirà en quatre processos entrelaçats que es desenvoluparan en dos espais diferents, l'aula i el Museu. Prèviament a la posada en marxa de l'activitat, el Museu convocarà als tutors per a intercanviar impressions, rebre suggerències i elaborar i coordinar els temps de l'activitat.

Procediment: L'activitat es dividirà en quatre processos entrelaçats que es desenvoluparan en dos espais diferents.

A l'aula: els alumnes hauran d'elaborar una recollida d'informació sobre la fauna típica d'Onda en l'època de tardor, com la garrofa, el margalló, l'alborço, la taronja, la mangrana, etc. Amb fotografies, comentaris, plànols, tires històriques, fitxes comparatives... Tot per conèixer aquells productes típics d'Onda, com es recollien, per a que es feien servir, com s'utilitzen ara, etc.

(El Museu prepararà una documentació base a partir de la qual els docents podran treballar el tema. La informació recollida la poden dissenyar i elaborar per equips, individualment o tota la classe en conjunt, i es recomana treballar formats grans).

Al Museu: mentre es va treballant a l'aula, els alumnes visitaran l'exposició permanent de taulells on, junt amb l'educador del Museu, podran analitzar com al llarg de la evolució del taulell, aquest, ha utilitzat els elements de la natura per a la seva decoració i com aquests dissenys han variat depenent de l'època en que es trobaven. Aquesta visita, mitjançant els exercicis proposats al propi Museu, te que servir per arreplegar informació que complete lo ja estudiat a classe. Després, els alumnes, al taller de l'Escola de Ceràmica del Museu realitzaran les seves pròpies peces ceràmiques basant-se en els productes que estan treballant a l'aula, hauran de realitzar, individualment, centres de taula per a la decoració de les seves cases.

Un altra vegada a l'aula: i una vegada estiga sec el fang, podran pintar les seves produccions. A més, hauran de traslladar el recull d'informació replegada al Museu al conjunt d'aquella que ja havien elaborat.

Un altra vegada al Museu: Per a acabar l'activitat, el personal del Museu i els mestres organitzaran una exposició en les dependències museístiques amb tots els treballs i documentació utilitzada.

ACTIVITAT 2: ELS OFICIS (SEGON CICLE)

Destinataris: Tots els alumnes d'Onda que cursen 4t de primària

Dates: Segón trimestre

Objectiu general: Conèixer i aprofundir en dues vessants concretes de l'entorn tradicional de la societat d'Onda: la seva ceràmica i els oficis tradicionals.

Vinculació amb el currículum escolar: Coneixements del medi i plàstica

Metodologia: L'activitat consta de dues fases diferenciades que combinen el treball manual de la plàstica i el treball més reflexiu de coneixements del medi. L'estructura serà sempre combinant activitats de l'aula avanç i després de les activitats que realitzaran en l'eixida al museu, i sempre també, activitats vinculades al currículum escolar de primària. L'activitat es dividirà en quatre processos entrelaçats que es desenvoluparan en dos espais diferents. Prèviament a la posada en marxa de l'activitat, el Museu convocarà als tutors per a intercanviar impressions, rebre suggerències i elaborar i coordinar els temps de l'activitat.

Procediment: L'activitat es dividirà en quatre processos entrelaçats que es desenvoluparan en dos espais diferents.

A l'aula: els alumnes hauran d'elaborar una recollida d'informació sobre oficis tradicionals d'Onda, del passat i en l'actualitat. Amb fotografies, comentaris, entrevistes, tires històriques, fitxes comparatives... Tot per conèixer la influència d'aquells oficis típics d'Onda i com han evolucionat en la actualitat.

(El Museu prepararà una documentació base a partir de la qual els docents podran treballar el tema. La informació replegada la poden dissenyar i elaborar per equips, individualment o tota la classe en conjunt, i es recomana treballar formats grans).

Al Museu: mentre es va treballant la diferent informació, els alumnes visitaran les exposicions permanents del Museu, i junt amb el seu educador, podran analitzar com al llarg de l'evolució del taulell, aquest, ha utilitzat els oficis per a la seva decoració i com aquests dissenys han variat depenent de l'època en que es trobaven. Aquesta visita te que servir per arreplegar informació que complete la ja recollida. També es prestarà atenció especial a l'exposició *'Etnologia industrial del taulell*, per tal d'aprofundir en els oficis vinculats a la indústria del taulell que es tan important per a la societat passada i actual d'Onda. Després, els alumnes, al taller de l'Escola de Ceràmica del Museu, rebran una explicació de les tècniques a utilitzar per a decorar els seus propis taulells. realitzaran les seves pròpies peces ceràmiques basant-se en els oficis dels seus pares i que estan treballant a l'aula, les peces consistiran en els dissenys d'oficis que elaboren els propis alumnes.

Un altra vegada a l'aula: Els alumnes hauran de dissenyar i elaborar el material necessari per a decorar taulells ajustant-se a les explicacions del Museu. A més, hauran de traslladar el recull d'informació al conjunt de la ja recollida.

Un altra vegada al Museu: Per a acabar, els alumnes decoraran els seus propis taulells, que una vegada acabats, el personal del Museu i els mestres organitzaran una exposició en les dependències museístiques amb tots els treballs i documentació utilitzada.

ACTIVITAT 3: ELS “SOTABALCONS” (TERCER CICLE)

Destinataris: Tots els alumnes d'Onda que cursen 6é de primària

Dates: Tercer trimestre

Objectiu general: Estudiar la utilització dels taulells com a arquitectura d'exterior, tant per la seva decoració com per la seva utilitat, als carrers del casc antic d'Onda.

Vinculació amb el currículum escolar: Coneixements del medi i plàstica

Metodologia: L'activitat consta de dues fases diferenciades que combinen el treball manual de la plàstica i el treball més reflexiu de coneixements del medi. L'estructura serà sempre combinant activitats de l'aula avanç i després de les activitats que realitzaran en l'eixida al museu, i sempre també, activitats vinculades al currículum escolar de primària. L'activitat es dividirà en quatre processos entrelaçats que es desenvoluparan en tres espais diferents. Prèviament a la posada en marxa de l'activitat, el Museu convocarà als tutors per a intercanviar impressions, rebre suggerències i elaborar i coordinar els temps de l'activitat.

Procediment: L'activitat es dividirà en quatre processos entrelaçats que es desenvoluparan en tres espais diferents.

Visita al casc antic d'Onda: aprofitant la visita que tots els anys se programa per a tots els sisens de primària, els alumnes, previa instrucció del guia, tindran que fixar-se en els taulells que troben als carrers amb especial atenció als sotabalcons per tal de realitzar un petit inventari.

A l'aula: per equips, els alumnes tindran que dissenyar els esbossos per a la posterior decoració de taulells a la manera dels sotabalcons. El personal del Museu es traslladarà als centres educatius per explicar les tècniques que han d'utilitzar per a elaborar els dissenys dels sotabalcons.

(El Museu prepararà una documentació base a partir de la qual els docents podran treballar el tema).

Al museu: En el taller de l'Escola de Ceràmica, els alumnes traslladaran, els esbossos de sotabalcons treballats a l'aula, a taulells. Per a lo que utilitzaran esmalts per a la seva posterior cocció. Es procedirà també a realitzar una visita a les exposicions permanents per tal de conèixer més motius de decoració continuada en taulells.

Un altra vegada al Museu: Per a acabar l'activitat, el personal del Museu i els mestres organitzaran una exposició en les dependències museístiques amb tots els treballs i documentació utilitzada.